

عنوان مقاله:

همگرایی دو گفتمان فقهی و عرفانی در مثنوی‌های حدیقة‌الحقیقه، منطق‌الطیر و مثنوی معنوی

محل انتشار:

فصلنامه ادبیات عرفانی، دوره 12، شماره 22 (سال: 1399)

تعداد صفحات اصل مقاله: 26

نویسندگان:

عبدایمان محقق - دانشجوی دکتری زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه خوارزمی، تهران، ایران

حبیب الله عباسی - استاد زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه خوارزمی تهران، ایران

خلاصه مقاله:

گفتمان عرفانی و خرده‌گفتمان‌های آن مانند شعر عرفانی در بستر دین و از بطن جریان زهدی نشأت گرفت که در واکنش به شرایط اجتماعی سیاسی روزگار اموی و دورهٔ نخست عباسی در عراق و شام پدیدار گشته بود. در جستار حاضر با روش تحلیلی-توصیفی و رویکرد تحلیل گفتمان، فرایند همگرایی دو گفتمان فقهی و عرفانی را با مطالعهٔ موردی چند مفهوم و اصطلاح فقهی و عرفانی در مثنوی‌های حدیقة‌الحقیقه، منطق‌الطیر و مثنوی معنوی بررسی و خاطرنشان کردیم هرچه دامنهٔ گفتمان شعر عرفانی گسترش می‌یابد و از مرحلهٔ تکوین به مرحلهٔ تکامل و اعتلای آن نزدیک می‌شویم، به نوعی هم‌پوشانی و تکامل گفتمانی می‌انجامد و همگرایی گفتمانی آشکارتر و به قولی هنری‌تر می‌شود. اوج این مهم را که به گونه‌ای تبدل و جایگزینی منتهی می‌شود، در مثنوی مولوی شاهدیم که هم فقیه نامدار حنفی و هم عارفی شوریده بود.

کلمات کلیدی:

گفتمان عرفانی، گفتمان فقهی، همگرایی گفتمانی، حدیقة‌الحقیقه، منطق‌الطیر، مثنوی معنوی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1153286>

